

A Ket. Szakértői Bizottságának szakmai véleményét tartalmazó

19. számú módszertani állásfoglalás

a Ket. 20. § (5) és (6) bekezdésének értelmezésével kapcsolatban

Problémaként vetődött fel a Ket. 20. § (5) bekezdése kapcsán, hogy átruházott hatáskör esetében a hatáskör címzettje, tehát a képviselő-testület, nem szerez tudomást a mulasztásról, hiszen a közigazgatási hivatal vezetőjének a mulasztó önkormányzati hatóságot kell felhívnia a döntéshozatalra, a felhívás eredménytelensége esetén pedig a közigazgatási ügyekben eljáró bíróságtól kérheti a hatóság kötelezését az eljárás lefolytatására.

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 20. § (5) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Ha a képviselő-testület, a főpolgármester, a polgármester, a közgyűlés elnöke, a bizottság, a részönkormányzat testülete, a társulás (a továbbiakban együtt: önkormányzati hatóság) önkormányzati hatósági ügyben határozathozatali kötelezettségét elmulasztotta, az ügyfél kérelmére vagy hivatalból a közigazgatási hivatal vezetője felhívja a mulasztó tisztségviselőt vagy testületet, hogy soron kívül, illetve a testület legközelebbi ülésén, de legkésőbb harminc napon belül határozzon. A döntésre jogosult a döntés várható időpontjáról a közigazgatási hivatal vezetőjének felhívásától számított öt napon belül értesíti az ügyfelet.”

A (6) bekezdés szerint: „Az (5) bekezdés alapján az önkormányzati hatósághoz intézett felhívás eredménytelensége esetén az ügyfél vagy a közigazgatási hivatal vezetője, továbbá ha az adott ügyben nincs felügyeleti szerv, vagy a felügyeleti szerv az intézkedési, eljárási kötelezettségének nem tesz eleget, az ügyfél kérelmére a megyei, illetve a fővárosi bíróság mint közigazgatási ügyekben eljáró bíróság (a továbbiakban: közigazgatási ügyekben eljáró bíróság) kötelezi a hatóságot az eljárás lefolytatására.”

A Ket. egyik alapvető célkitűzése volt az ügyintézés időtartamának lehetőség szerinti lerövidítése.

Abból kell kiindulni, hogy a Ket. 7. §-a a közigazgatási hatóságot kötelezi arra, úgy szervezze meg tevékenységét, hogy az eljárás a lehető leggyorsabban lezárható legyen.

A Ket. Szakértői Bizottsága a 4. számú módszertani állásfoglalásában már kifejtette, hogy a Ket. 7. §-ának végrehajtása új munkaszervezési módszerek alkalmazását követeli meg.

Jelen esetben a képviselő-testület kötelezettsége a Ket. alapvető célkitűzései megvalósítása. Ennek során feladata a megfelelő munkamódszerek kidolgozása az önkormányzati hatósági ügyek intézésében.

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 9. § (3) bekezdése szerint: „A képviselő-testület egyes hatásköreit a polgármesterre, a bizottságaira, a részönkormányzat testületére, törvényben meghatározottak szerint társulására ruházhatja. E hatáskör gyakorlásához utasítást adhat, e hatáskört visszavonhatja. Az átruházott hatáskör tovább nem ruházható.”

Az önkormányzati hatáskörök címzettje a képviselő-testület. A képviselő-testület teljes döntési szabadsággal rendelkezik abban a kérdésben, - az Ötv. 10. § (1) bekezdésben felsorolt hatáskörei kivételével – hogy a hatáskört maga gyakorolja, vagy azt átruházza valamelyik szervére.

Hatáskör átruházása esetén a képviselő-testület felelősséggel tartozik annak gyakorlásáért.

Az Ötv. említett rendelkezéséhez - „Az önkormányzati rendszer magyarázata” című kiadvány - dr. Fürcht Pál által írtak szerint: „A hatáskör átruházása esetén is a képviselő-testület marad az ura a hatáskörnek. Kifejezésre jut abban, hogy a képviselő-testület utasítást (szempontokat, irányelveket) adhat e hatáskörök ellátásához. Ellenőrizheti az átruházott hatáskörök ellátását, meghatározott gyakorisággal beszámolót kérhet a hatáskör gyakorlásáról, annak tapasztalatairól. S végül visszavonhatja a hatáskört.”

Szakmai véleményünk az, ha az átruházott hatáskörben eljáró határozathozatali kötelezettségének nem tesz eleget, s e tényről az ügyfél kérelme alapján, vagy hivatalból a közigazgatási hivatal vezetője tudomást szerez, úgy felhívja a mulasztó közigazgatási hatóságot a döntéshozatalra és ezzel egyidejűleg tájékoztatnia kell az „ügy urat”, a képviselő-testületet arról, hogy mulasztás történt. Mivel a képviselő testület az átruházott hatáskörbe tartozó ügyek tekintetében – a Ket. 116. §-ának (1) bekezdésére és 107. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel – felügyeleti szervnek minősül, az említett tájékoztatás nyomán a Ket. 115. § (1) bekezdésének a) pontja alapján felügyeleti intézkedési kötelezettség terheli.

A közigazgatási hivatal vezetőjének törvényességi ellenőrzési jogköre az Ötv. 98. § alapján korlátozott. A közigazgatási hivatal vezetője az önkormányzati hatósági ügyekben hozott határozatok esetében csak a helyi önkormányzat szervezete, működése, döntéshozatali eljárása jogszerűségét vizsgálja. Az önkormányzati hatósági ügyekben hozott határozatokat a fővárosi, megyei közigazgatási hivatalokról szóló 191/1996. (XII. 17.) Korm. rendelet 20. § (3) bekezdése alapján a jegyzőnek nem kell megküldeni a közigazgatási hivatal vezetőjének.

Így a közigazgatási hivatal vezetője a mulasztásról jellemzően az ügyfél kérelmére szerez tudomást.

Míg az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény 4. § (4) bekezdése valamennyi önkormányzati hatóság mulasztása esetén a képviselő-testület határozathozatalra történő felhívásáról rendelkezett, addig a problémaként jelzett esetben a képviselő-testület a fenti tájékoztatásból szerez tudomást a mulasztás tényéről, amennyiben nem maga gyakorolja a hatáskört.

A tájékoztatást követően a képviselő-testület dönt arról, hogy milyen intézkedést fogatosít.

1. Utasítja a közigazgatási hatóságot, hogy a konkrét ügyben járjon el és a mulasztást szüntesse meg.
2. Visszavonhatja rendeletének módosításával az ügyfajtaára vonatkozóan a hatáskört. Ezt követően a konkrét ügyben meghozza a döntést.

A hatáskör visszavonását azonban olyan végső eszközként kell kezelni, amelynek alkalmazására csak akkor kerül sor, ha valamely közigazgatási szerv a reá átruházott hatáskör gyakorlá-

sa során sorozatosan követ el jogellenes mulasztást. Nem hagyható ugyanis figyelmen kívül a Ket. 106. §-ának (1) bekezdése, amely kimondja: az ügyfél jogorvoslathoz való jogának érvényesülése érdekében – az olyan ügyek kivételével, amelyekben e törvény alapján nincs helye fellebbezésnek – az elsőfokú hatáskört úgy kell megállapítani, illetve a szervezetrendszer úgy kell kialakítani, hogy legyen a fellebbezés elbírálására jogosult, az elsőfokú szervtől szervezetenként, illetve feladatkör szempontjából elkülönülő szerv.

Ha a közigazgatási hivatal vezetőjének felhívása, tájékoztatása ellenére a konkrét ügyben a törvényes határidőn belül nem születik döntés, akkor az ügyfél a Ket. 20. § (6) bekezdése alapján, figyelemmel a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény módosításáról és az egyes közigazgatási nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról szóló 2005. évi XVII. törvényben foglaltakra is kérelemmel fordulhat az elsőfokú közigazgatási hatóság székhelye szerint illetékes megyei bírósághoz. A korábbi szabályozással ellentétben a Pp. 324. § (3) és a 327. § (4) bekezdésben foglaltakra figyelemmel nemcsak az önkormányzat, hanem az átruházott hatáskörben eljáró közigazgatási hatóság is félként szerepelhet a nemperes eljárásban. A probléma felvetéssel ellentétben a közigazgatási hivatal vezetője nem, csak az ügyfél kezdeményezheti a közigazgatási nemperes eljárást.